

॥ तैत्तिरीय संहिता ॥

॥ षष्ठमः प्रश्नः ॥

॥ तैत्तिरीयसंहितायां द्वितीयकाण्डे षष्ठमः प्रश्नः ॥

सुमिधो यजति वसन्तमेवर्तूनामव रुन्दे तनूनपातं यजति
ग्रीष्ममेवाव रुन्दे इडो यजति वर्षा एवाव रुन्दे बर्हिर्यजति
शरदमेवाव रुन्दे स्वाहाकारं यजति हेमन्तमेवाव रुन्दे
तस्मात्स्वाहाकृता हेमन्पशवोऽव सीदन्ति सुमिधो यजत्युषसं
एव देवतानामव रुन्दे तनूनपातं यजति यज्ञमेवाव रुन्दे ॥ १ ॥

इडो यजति पशूनेवाव रुन्दे बर्हिर्यजति प्रजामेवाव
रुन्दे सुमानयत उपभृतस्तेजो वा आज्यम्प्रजा बर्हिः
प्रजास्वेव तेजो दधाति स्वाहाकारं यजति वाचमेवाव
रुन्दे दश सम्पद्यन्ते दशाखरा विराड्विराजैवान्नाद्यमव
रुन्दे सुमिधो यजत्यस्मिन्नेव लोके प्रति तिष्ठति तनूनपातं
यजति ॥ २ ॥

यज्ञ एवान्तरिख्ये प्रति तिष्ठतीडो यजति पशुष्वेव
प्रति तिष्ठति बर्हिर्यजति य एव देवयानाः पन्थानस्तेष्वेव

प्रति तिष्ठति स्वाहाकारं यजति सुवर्ग एव लोके प्रति
 तिष्ठत्येतावन्तो वै देवलोकास्तेष्वेव यथापूर्वम्प्रति तिष्ठति
 देवासुरा एषु लोकेष्वस्पर्धन्त ते देवाः प्रयाजैरेभ्यो
 लोकेभ्योऽसुरान्प्राणुदन्त तत्प्रयाजानाम्॥३॥

प्रयाजत्वं यस्यैवं विदुषः प्रयाजा इज्यन्ते प्रैभ्यो
 लोकेभ्यो भ्रातृव्यानुदतेऽभिक्रामं जुहोत्यभिजित्यै यो वै
 प्रयाजानाम्मिथुनं वेद प्र प्रजया पशुभिर्मिथुनैर्जायते समिधो
 बह्नीरिव यजति तनूनपातमेकमिव मिथुनं तदिडो बह्नीरिव
 यजति बर्हिरेकमिव मिथुनं तदेतद्वै प्रयाजानाम्मिथुनम् य
 एवं वेद प्र॥४॥

प्रजया पशुभिर्मिथुनैर्जायते देवानां वा अनिष्टा देवता
 आसन्नथासुरा यज्ञमजिघांसन्ते देवा गायत्रीं व्यौहन्
 पश्चात्खराणि प्राचीनानि त्रीणि प्रतीचीनानि ततो वर्म
 यज्ञायाभवद्वर्म यजमानाय यत्प्रयाजानूयाजा इज्यन्ते
 वर्मेव तद्यज्ञाय क्रियते वर्म यजमानाय भ्रातृव्याभिभूत्यै
 तस्माद्वरूथम्पुरस्ताद्वर्षीयः पश्चाद्धर्षीयो देवा वै पुरा
 रख्वाभ्यः॥५॥